

Latvijas Republikas ambasada Lietuvas Republikoje
Latvijas universitetas
Latvijas universiteto akademinē biblioteka
Latvijas mokslu akadēmija
Lietuvas mokslu akadēmijas Vrublevskių biblioteka

Latvija
100 100

PARODA

JOHANN CHRISTOPH BROTZE

Joh. Christoph. Brotze

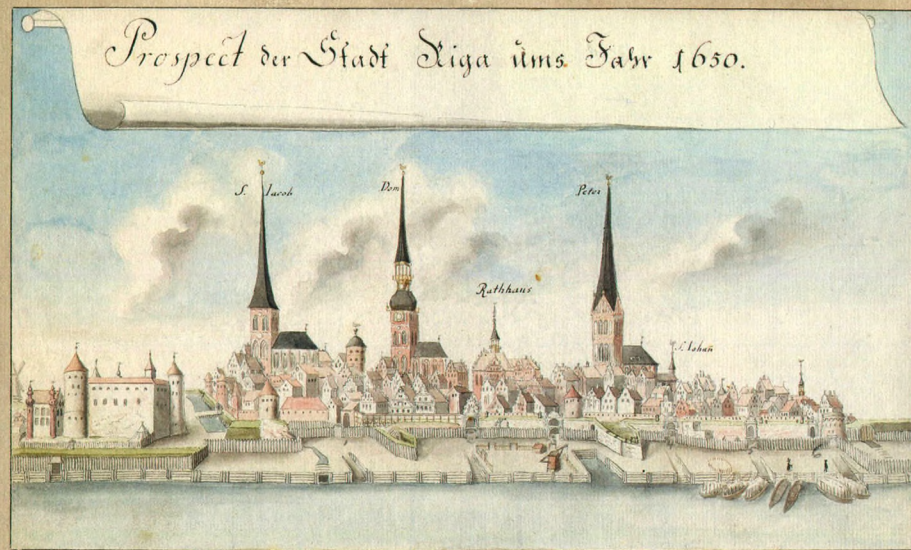
JOHANO KRISTOFO BROCĒS (1742–1823)

LIVONIJOS PIEŠĪNIŅU IR APRAŠŪ KOLEKCIJA

LATVIJOS UNIVERSITETO AKADEMINĒJĒ BIBLIOTEKOJĒ

2018 m. balandžio 12 d. – gegužės 11 d.

Lietuvos mokslu akademijos Vrublevskių biblioteka, Žygimantų g. 1, Vilnius

Ryga. 1650 / Riga. 1650

Latvijas universiteto akademinē bibliotēkoje (buvusi *Bibliotheca Rigensis*, įsteigta 1524 metais) saugomos unikaliuosenujų knygų ir rankraščių kolekcijos. Pedagogo ir kraštotyrininko Johano Kristofo Brocės (1742–1823) kolekcija turi išskirtinę reikšmę Latvijos kultūros istorijai.

J. K. Brocė gimė Gerlice, išmoko techninio piešimo, studijavo Leipcigo ir Vitenbergo universitetuose teologiją ir filosofiją. 1768 metais persikėlęs į Rygą, J. K. Brocė pradėjo dirbti namų mokytoju, o po metų pedagogu Rygos imperatoriškajame licėjuje, kur dirbo 46 metus.

J. K. Brocė rinko ir kaupė istorinę medžiagą, piešė ir komentavo savo laikmečio liudijimus, kurie jam atrodė vertingi, be to, viską fiksavo labai kruopščiai, prie piešinių pridėdamas rašytinius paaiškinimus. Daugelis jo pieštų objektų ir dokumentų laikui bėgant nustojo egzistuoti, sunyko arba dingo,

The Academic Library of the University of Latvia (former *Bibliotheca Rigensis*, founded in 1524) keeps documents that bear an interesting testimony to the fates of old books and manuscripts. The unique collection of Johann Christoph Brotze (1742–1823), teacher and regional ethnographer, is one of the most striking evidences of this valuable heritage.

Brotze was born in Görlitz, learned technical drawing, studied theology and philosophy at universities of Leipzig and Wittenberg. In 1768, he moved to Riga and worked as a tutor. In 1769, he started to teach at Riga King's Lyceum where he has been working for 46 years.

Brotze collected historical materials and zlines, but sometimes several pages long. Many of the objects drawn by Brotze perished or disappeared in the course of time, but information about them has

tačiau duomenys apie juos išliko archyve, kurį J. K. Brocė paliko bibliotekai.

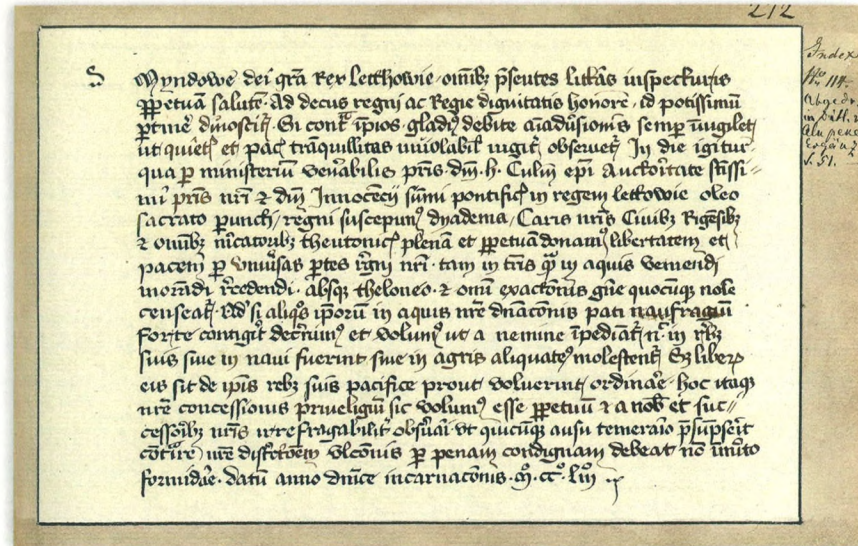
J. K. Brocės reikšmingiausių darbų *Sammlung verschiedener Liefländischer Monumente...* sudaro 10 tomų odiniu įrišimu (3130 psl.; lapų formatai – 33 x 21 cm), kuriuose labai kruopščiai ir tiksliai perteikti Latvijos ir Estijos dvarų, pilių ir gyvenamųjų vietovių vaizdai, visuomeniniai ir gyvenamieji pastatai, bažnyčios, tiltai, miestų ir kaimų gyventojai, jų drabužiai, buities daiktai ir darbo procesų apibūdinimai, įvairūs techniniai įrenginiai, pavyzdžiui, vandentiekis, paminklai, herbai, antspaudai ir monetos.

Savo piešiniiais ir aprašais J. K. Brocė suapzindina su daugelio miestų gyventojų užsiėmimais, tradicijomis ir aprangos stiliumi. Piešiniai atskleidžia didelį atvykėlių

been preserved in Brotze's drawings and descriptions stored in the library.

Brotze's drawings are gathered in his most significant work *Sammlung verschiedener Liefländischer Monumente...* in 10 big volumes bound in leather (3130 pages, page size 33x21 cm). Views of settlements in the Baltics, estate buildings, castles, public edifices, dwelling houses, churches, bridges; town and country dwellers, their clothing, belongings and depiction of work process; different technical equipment (waterline, etc.), monuments, armorial bearings, stamps and coins are depicted in these volumes. Thanks to the drawings of J. C. Brotze we can visualize the demeanor of the representatives of 14 different nationalities that inhabited Riga at that time: the occupation, traditions and style.

*Sopulingosios Dievo motinos katalikų bažnyčia šalia Rygos pilies. 1791
A Roman Catholic church next to the Riga Castle. 1791*

*Prekybos privilegija, kurią Lietuvos karalius Mindaugas išdavė Rygos pirkliams 1253 metais
Trade privileges that Mindaugas, King of Lithuania, issued to Riga merchants in 1253*

vaidmenį Rygos ūkinėje veikloje. Rygoje sutikti lietuvių valstiečiai pavaizduoti apsirėngę būdingais Rytų Lietuvai vasaros ir žiemos drabužiais.

Tyrėjams prieinamas J. K. Brocės perpieštą 1253 metų dokumentą, liudijantis apie Rygos miesto ir Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės santykius – karaliaus Mindaugo jo karūnavimo dieną suteiktą teisę Rygos pirkliams prekiauti Lietuvos valstybėje be muitų.

Sopulingosios Dievo motinos bažnyčia Rygoje yra pirmoji naujai pastatyta mūrinė katalikų bažnyčia po reformacijos įsigalėjimo Livonijoje ir už tai reikia dėkoti Austrijos imperatoriui Juozapui II. Lėšos bažnyčios statybai buvo renkamos ir Lietuvoje.

Pirklio Janio Heinricho Muiželio name Paraugavoje gimė Karolis Justas Muiželis (1799–1843) – Vilniaus universiteto ir

The drawings reflect the important role foreigners played in the economic life of Riga. Lithuanian peasants met in Riga are portrayed in their summer and winter clothing characteristic of Eastern Lithuania. Johann Christoph Brotze copied the document of 1253 that informed about relations between Riga town and the Grand Duchy of Lithuania. On his coronation day, King Mindaugas granted Riga merchants duty-free trade rights in Lithuania.

Our Lady of Sorrows church is the first stone church built in Riga after the Reformation in Livonia. It was built thanks to Joseph II, Holy Roman Emperor. Money for its building was collected also in Lithuania.

Kārlis Dāvids Muiželis (Karolis Justas Muiželis, 1799–1843), professor of veterinary medicine of Vilnius University, was born in the house of merchant Jānis Henrihs Muiželis in Pārdaugava. In 1997, the Academic Library worked out

Medicīnas chirurģijas akadēmijas veterinārzinātnes profesori. 1997. gada Medicīnas Akadēmiskā bibliotēka īstenoja *Soroso fonda – Latvija* un *Open Society Institute* rīkotu projektu – restaurāciju sagādātus tomus un sukūrē J. K. Bročes kolekcijas “Monumente” skaitmenīgo arhīvu, sateikiantī galimību nāgrinēti pieštū objektū detales, daug kartū jas padidinos. 2000. gada metais buvo sukurtas virtuales duomenū banks <https://www.acadlib.lv/broce/>.

Nuo 1992. gada leidžiamas Latvijas istorijas instituto ir Akadēmiskās bibliotēkas bendras darbas *Johanas Kristofas Bročē. Piešini ir apraši*. Skaitytojams prieinami keturi tomai, kuriuose publikuoti Rygos, jos apylinkū ir Latvijas reģionū vaizdi. 2006. gada metais īsleista knyga “Brotze. Estonica”. Estijai skirtā medžiagā spaudai parengē darbo grupē, vadovaujama profesoriaus Raimo Pulata. Kolekcija ir toliau gilina Europos gyventojū

a project supported by the Soros Foundation – Latvia and the Open Society Institute. The damaged volumes were restored and a digital archive of the ten volumes of Brotze’s Monumente was created <https://www.acadlib.lv/broce/>

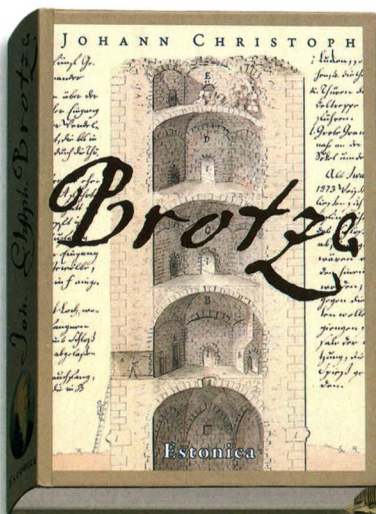
Since 1992 the Institute of the History of Latvia and the Academic Library have published the book *Johann Christoph Brotze. Drawings and Descriptions*. The four volumes have already been published, and they widely reveal pictures about Riga, its vicinity and regions of Latvia. *The Brotze Estonica*, prepared for publication by professor Raimo Pullat and his colleagues, was published in 2006.

The exhibition was presented in many countries – Estonia, Lithuania, Russia, Belarus, Georgia, Ukraine, Poland, Hungary, Romania, Czech, Finland, Austria, Israel and Germany.

Rygos Duomo bažnyčios kryžiaus formos praėjimas. 1786. metai. Reformacijos metu likviduoto vienuolyno patalpos virš praėjimo 16. a. buvo suteiktos Rygos miesto bibliotekai, kurios dokumentū kolekcijos šiandien saugomos Latvijos universiteto akadēmīnēje bibliotekoje

The cross-vaulted gangway of Riga Dome Cathedral. 1786. During the Reformation the monastery was liquidated, and its premises above the cross-vaulted gangway were allotted to the Riga Town Library. Now its collections are stored in the Academic Library of the University of Latvia

Brotze. Estonica. 2006

Tartu. 1797

Vu Stadt Dorpat nach einem Kupfer von 1797

Johano Kristofo Brocēs kolekcija **Monumente**

The collection of Johann Christoph Brotze **Monumente**

žinias apie Latviju. Su paroda jau turējo galimybę susipažinti 15 šalių – Latvijojē, Estijojē, Lenkijojē, Suomijojē, Austrijojē, Vokietijojē, Čekijojē, Rumunijojē, Rusijojē, Ukrainojē, Lietuvojē, Vengrijojē, Baltarusijojē, Gruzijojē ir Izraēlijē.

In 2017 Johann Christoph Brotze's collection was included in the Latvian National Register of the UNESCO programme "Memory of the World".

2017 metāis Johano Kristofo Brocēs kolekcija iņtraukta i UNESCO programos "Pasaulio atmintis" Latvijas nacionalinij registrā.

Latvijos universiteto akademinē biblioteka
Rūpniecības iela 10, Rīga
LV 1235, Latvija
El. paštas: acadlib@lib.acadlib.lv
<https://www.acadlib.lv>

Academic Library of the University of Latvia
10 Rūpniecības str., Rīga,
LV 1235, Latvia
E-mail: acadlib@lib.acadlib.lv
<https://www.acadlib.lv>

Lietuviai / Lithuanians

Ryga. Joniņu vakaras Muiželio name Zundojē. 1793 / Riga. Midsummer night festival at Zunds. 1793

